

Kursplan

Introduktionskurs för STP-psykologer VT26

Introduktionskursen är obligatorisk och inleder specialistutbildningen för psykologer. Den är gemensam för samtliga specialistinriktningar och lägger grunden för fortsatt arbete i specialistkollegium och specialistkurser.

Syfte och huvudsakligt innehåll

Kursens syfte är att ge de blivande specialisterna en introduktion i vilket ansvar det medför att befinna sig i en specialistposition. Målet med kursen är att utrusta STP-psykologerna med redskap att självständigt kunna utföra sitt arbete som specialistpsykolog och leda arbetet både på en övergripande nivå när det gäller frågor om profession, etik, juridik, evidens, diversitet, samverkan med andra yrkesgrupper och inom sitt specialistområde.

Kursen innehåller teoretiska kunskaper om professionsteori, juridiska och etiska ramar för psykologer, likabehandling, evidensbaserade metoder, samt ledarskap. Tyngdpunkten under kursen ligger på att omsätta dessa teoretiska ramar till praktiska färdigheter och att öva på att självständigt kunna tillämpa och reflektera över dem.

Kursen omfattar följande moment:

Professionsteori:

Momentet har som syfte att deltagarna med hjälp av professionsteoretisk teori och metod ska kunna genomföra analyser av psykologyrket och dess relation till andra yrken i syfte att utarbeta och leda verkningfulla strategier för yrkets utveckling. På en övergripande nivå ska momentet leda till ökad förmåga till ett metaperspektiv på psykologiprofessionen.

Etik och juridik:

Innehållet syftar till att öka förmågan till kritiskt tänkande utifrån yrkesetiska principer och kapaciteten att självständigt kunna urskilja och hantera etiska och juridiska dilemman.

Likabehandling, diskriminering och jämställdhet.

Momentet syftar till att facilitera reflektioner kring det ansvar specialistpositionen medför i förhållande till bemötande och allas lika värde.

Evidens och EBPP

Evidensmomentet utgår från frågor som till exempel vad det innebär att inta specialistpositionen, och hur man som specialist förhåller sig till evidensbegreppet, och vad som tillkommer ytterligare när det gäller ansvar för EBPP inom den verksamhet man befinner sig i.

Ledarskap

Detta moment syftar till att deltagarna fördjupar sina kunskaper om ledarskap i förhållande till specialistpositionen, och att kunna använda redskap för att kunna leda inom sitt eget specialistområde.

Lärandemål

Efter genomgången kurs skall den blivande specialisten:

Kunskap och förståelse

- Visa kunskap om professionsteori och grundläggande förståelse för vad ett professionellt förhållningssätt innebär, och vad som tillkommer ytterligare i specialistpositionen, när det gäller ansvar att leda arbetet utifrån frågor om etik, juridik, evidens, diversitet, samverkan samt det egna specialistområdet.
- Visa fördjupad förståelse för hur psykologens yrkesetiska principer bör/kan tillämpas inom den egna specialiteten genom att kunna översätta detta till det egna, konkreta yrkesutövandet och dess etiska dilemman.
- Visa kännedom om lagar och förordningar rörande psykologens verksamhet med fokus på komplexa ärenden.
- Visa kännedom om likabehandling, diskriminering och jämställdhet och hur dessa har hanterats inom psykologisk teori och praktik.

Färdigheter och förmågor

- Visa förmåga att urskilja juridiska frågeställningar och hantera på ett rättsenligt sätt.
- Visa förmåga att i specialiserad yrkesutövning som psykolog identifiera och hantera etiska och juridiska frågeställningar i förhållande till varandra.
- Ingående redogöra för evidensbegreppet och evidensbaserad praktik samt diskutera implementering och anpassning av evidensbaserade behandlingsmetoder.

Värderingsförmåga och förhållningsätt

- Visa självständig förmåga att tillämpa yrkesetiska principer på nya situationer.
- Visa förmåga att kritiskt analysera etiska dilemman och psykologiska problem/bedömningar utifrån likabehandling, diskriminering och jämställdhet.
- Reflektera över, tillämpa och kommunicera värderingar förenliga med att i yrkesutövandet arbeta utifrån alla människors lika värde och självreflektion.
- Visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

Arbetsformer

Kursen sker genom föreläsningar (real- och webbaserade-föreläsningar), gruppövningar, seminarier och workshop.

Nivå och målgrupp

Avlagd psykologexamen (enligt 1982 års studieordning eller senare bestämmelser). Den sökande ska vara legitimerad psykolog och tjänstgöra inom en för vald specialitet relevant verksamhet. Minst 30 % av arbetsuppgifterna ska vara av väsentlig betydelse för vald specialitet.

Former för bedömning

Kursen examineras formativt genom inlämningsuppgifter, uppvisande av förmågor under kursdagarna, skrivande av en analyserande essä samt genom deltagande i ett slutseminarium där deltagare visar på ett fördjupat kunnande. För godkänt betyg krävs att samtliga moment är

utförda och att essän bedöms som godkänd i samverkan med de kompetenser som deltagaren visar under slutseminariet.

För att bedömning ska vara möjlig är därför full närvaro vid samtliga kursdagar och vid slutseminariet av yttersta betydelse.

Vid eventuell frånvaro kan kursansvarig göra en bedömning om missat moment går att ersätta genom kompletterande uppgift eller motsvarande.

Kurslitteratur och media

Professionsteori

- Brante, T. (2014). Den professionella logiken. Stockholm: Liber. Kap 5–9 och 11, sid 138 - 282; 333 – 355 (170 sidor)
- Brante, T. (2009). Vad är en profession? Teoretiska ansatser och definitioner. I L. Maria (Red.), *Vetenskap för profession*. Högskolan i Borås. (19 sidor)
Tillgänglig: <https://portal.research.lu.se/portal/files/3875263/1496953.pdf>

Juridik

- Journalföring i hälso- och sjukvården, Handbok Socialstyrelsen, sid 25–28 (3 sidor)
Tillgänglig: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker--juridisk-handbok/2017-3-2.pdf>
- Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, Handbok Socialstyrelsen (41 sidor)
Tillgänglig: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker--juridisk-handbok/2012-6-53.pdf>
- Rätt information på rätt plats i rätt tid (SOU 2014:23) Frågor och svar om journalföring; kap 2–3, (17 sidor)
Tillgänglig:
<https://www.regeringen.se/contentassets/909ca5e5ee2a48609b25824e228d6486/ratt-information-pa-ratt-plats-i-ratt-tid-sou-201423-bilaga-4>

Etik

- Birkler, J. (2019). Etik - En grundbok. Stockholm: Liber. (181 sidor)
- Statens medicinsk-etiska råd (2018): Etik - en introduktion (42 sidor)
Tillgänglig: [ETIK – en introduktion, 1989. Omarb. uppl. 2018. \(smer.se\)](#)
- Sveriges psykologförbund (1998). Yrkesetiska principer för psykologer Norden. (14 sidor)
Tillgänglig: <https://www.psykologforbundet.se/globalassets/yrket/yrkesetiska--principer-for-psykologer-i-norden.pdf>

Jämlik vård

- Cole, E. (2009). Intersectionality and Research in Psychology. *American Psychologist* 64 (3): 170–180. (10 sidor)
Tillgänglig: https://sites.lsa.umich.edu/ecole/wp-content/uploads/sites/328/2015/10/cole_am_psych_intersectionality.pdf
- Dennhag, I. (2017). *Makt och psykoterapi*. Stockholm: Natur och Kultur (233 sidor)
- Eskner Skogner, U. (2015). Mellan könsspecifika förväntningar och ett neutralt kunskapsideal. Att förhålla sig till betydelser av kön som barnpsykolog i Sverige. Umeå Universitet. Sid 1–23 (23 sidor)
Tillgänglig: <http://umu.diva-portal.org/smash/get/diva2:855221/FULLTEXT01.pdf>
- Lundberg, T, Nordlund, L, & Narvola, J. (2017) Normkritiska perspektiv, Nya möjligheter för svensk psykologisk praktik. *Lambda Nordica* (4): 66–90. (24 sidor)
Tillgänglig: <https://www.lambdanordica.org/index.php/lambdanordica/article/view/506/477>

Evidensbaserad psykologisk praktik (EBPP)

- Hasson, H., von Thiele Schwarz, U. (2017). *Användbar evidens. Om följsamhet och anpassningar*. Sthlm: Natur & Kultur. (325 sidor) Läs hela boken och s. 107–148, s. 161–176 + 236–279 mer fördjupat.

Ledarskap

- Söderfjäll, S. (2018). *En liten bok om ledarskap*. Type and Tell. (108 sidor)

Antagning och urval

För tillträde till kursen krävs två års arbetslivserfarenhet som legitimerad psykolog inom hälso- och sjukvård.

Kursen vänder sig i första hand till psykologer som är tillsvidareanställda av Västra Götalandsregionen och är en del av STP-programmet.

Läser du kursen som en fristående kurs gäller följande enligt Psykologförbundet: För att kunna tillgodoräkna sig Introduktionskurs och Specialistkollegium inom Specialistutbildningen är en förutsättning att man är antagen till Specialistutbildningen då utbildningsmomenten påbörjas. Det innebär att man inte kan ekvivalera dessa utbildningsmoment i efterhand.